

ПРЕДАВАЊЕ УВАЖЕНОГ АКАДЕМИКА ВЛАДЕТЕ ЈЕРОТИЋА

„ЕТИКА И МОРАЛ“

НАЈВЕЋИ ПОДСТРЕК ДА ИСТРАЈЕМО НА ЗАПОЧЕТОМ ПУТУ

У организацији Повереништва за етику „Србија Воза“ а.д. и „Србија Карга“ а.д. 12. априла 2016. у Великој сали „Железница Србије“ одржано је предавање нашег уваженог академика Владете Јеротића на тему „Етика и морал“.

„Велика ми је част да се одазвао мом позиву један од најумнијих и најдуховнијих наших савременика. Бескрајно широк, скроман, човек који у свакоме види потенцијално добро, свакоме даје шансу. Човек чији је читав живот заснован на етици. Он је прави пример како да живимо морално у неморалном времену. Све ове вредности су стечене мукотрпним деценијским радом на себи. Овим вредностима треба да тежимо јер су управо оне кључни елемент свакодневног живота и пословања, нагласила је Славица Анић, поверник за етику „Србија Воз“ а.д, представљајући уваженог госта.

У име пословодства новоформираних предузећа српких железница учесницима и госту, обратио се др Мирољуб Јевтић, в.д. генералног директора „Србија Карго“ а.д. подсећајући да се још 1931. године на Српским железницама водило рачуна о етици, када су начињени први кораци у овој области. Додао је да су наведени кораци, као и само предавање уваженог академика, највећи подстрек који смо могли да добијемо да истрајемо на путу који смо поново започели.

Владета Јеротић:

„Све оно што нам се не допада у нама самима пројектујемо на друге. Тако почињу морал и етика. Можда је етика и старија од морала, није једноставно разликовати их и неретко у старим речницима су били скоро изједначени. Француски филозоф Спонвил рекао је да је **Морал** оно шта треба да чинимо, тежи врлини и врхунац му је светост, а **Етика** како треба да живимо, тежи срећи и врхунац јој је у мудрости. Рећи ћете, па то је једно са другим повезано и јесте.

Ако се питам шта треба да чиним, а етика како да живим – онда етика у нам тражи смисао живота, па кад га нађе повеже га са моралом и онда би требало да живимо релативно морално. Само воља за смислом, може да нас учини одговорним и тек тада спремним да помогнемо и себи и другима. Ту одмах ускаче и питање религије, однос

морала и религије. Религија нас учи да будемо моралнији. Да ли је човек по природи моралан? У вези са тим питањем одавно се ломе копља. Да ли постоји клица етике у човековом бићу? Неки кажу да постоји и то су обично религиозни људи. Психолози кажу да се свако дете рађа са клицом добра и зла, а тако је дата и свакоме савест и да ли ће се развијати зависи само од нас. Све треба развијати код детета осим негативног и полако, не силом, не претњама, не батинама.

Бити моралан у животу доноси релативан мир и заштиту, како од унутрашњег, тако и од спољашњег притиска неморалног живота.

„Ако не постанемо бољи, постаћемо гори“

Ми пролазимо кроз разне фазе. Није добро остати исти и не можемо да останемо исти. Не можемо да стојимо у једном месту. Сваког минута у нама неке ћелије умиру – друге се рађају. „Ако не постанемо бољи, постаћемо гори.“, каже стара јеврејска изрека. Нема статике. И у овом столу се атоми једва крећу, али се крећу. Ништа није мртво. И у самом атому дешавају се чуда. Научници проналазе стално нове честице у атому. Непресатно трагају за Божијом честицом „Бозон“, а занимљиво је да је тај који говори и трага за њом, велики научник, атеиста, и опет је назива „Божија честица“. Тражимо Бога непрекидно, у атому, ћелији, галаксијама, моралу, етици, али најпре, би требало да га тражимо у себи.

Већина људи данас живи безбожно, хедонистички, у духу згртања новца, не бирајући начине како до њега да дође, не поштујући другог човека, ни природу, јер такви људи

не поштују и не воле сами себе. На човеку је и његовој слободној вољи, ма колико она била слаба и ограничена да одлучи зашто треба да буде моралан и етичан, зашто треба да верује, нада се и воли славећи нашу свеопшту мајку Софију (мудрост).

Човек треба да се труди, колико год може, да упозна себе

Научници су одувек разликовали аутономни и хетерономни морал.

Хетерономни морал је оно што вам принуда каже да треба да будете, а аутономни морал долази из вас самих, из човека. И кад се постигне тај аутономни, тад је човек моралан и тај број људи никад није био велики ни код Срба ни код других народа. Треба се

трудити, колико год се може, да човек упозна самог себе, да би стигао током живота до аутономног морала.

Тамо где се одржала религија, ту се морал највише одржао јер религија од вас тражи, да будете морални. Има и моралних атеиста, али мало. Религиозни људи би требало да буду моралнији, али нису ни они увек. Немојмо заборавити никад да религија и морал одржавају историју човечанства.

Наш народ никад се није научио дијалогу. Углавном су то монолози. Велика је вештина умети разговарати са човеком. Дијалог је када се нађу двоје људи, који мисле различито о једној теми. Сат, два, три разговарају без повишеног тона, без удела афекта и кад заврше и један и други обogaћени излазе из дијалога.

Већина људи се покорава забранама, пре свега оним спољашњим, и то само док је под принудом, и док се плаши. Оне унутрашње забране тешко успева да реализује.

Није потребно сматрати да је највећа за људе и ову планету на којој живе – кадкад потпуна, кадкад делимична неспособност једног великог броја људи да воле. Исто тако, не изгледа ми нимало претерана мисао да се читаво човечанство и земља под њим одржавају пре свега захваљујући оним малобројним људима који су у стању да воле.“

Етика у „Србија возу“

„На потребу за Етичким кодексом у ЖТП-у „Београд“ (маркетари, путнички саобраћај) указали су и резултати упитника из 2001. године, који је садржао само једно питање: „Да ли ЖТП „Београд“ треба да дефинише свој Етички кодекс?“ Од 144 испитаника, 20 није одговорило, 120 је одговорило потврдно, док су само 4 одговора била негативна, што даје додатни легитимитет настојању да се дефинише Етички кодекс. Резултати су презентовани највишем пословодству Компаније, али је изостао и било какав коментар. Садашње руководство „Србија Воза“ а.д. и „Србија Карга“ а.д. препознало је насушну потребу за увођењем пословне етике и пружио подршку ефективном оснаживању и примени исте.

Многи мисле да у пословању нема места за морал и етику и да је то неспојиво, али без поштовања моралних вредности – нема ни пословања.

У земљама напредних економија, пословна етика је стандард савременог пословања, систем који уводи ред у пословање. Пословни морал је постао најважнији услов за успех.

Не можемо бити само мало етични или етични само у тренутку када нам то одговара. Етика, као веома важно конкурентско оружје, мора прожимати **сваког** унутар организације и мора се примењивати **свуда и стално**. Људи коначно треба да схвате да су сви запослени, од директора до портира одговорни за подстицање и развијање етичке културе. Да промене почињу од нас самих и да успех Компаније зависи од свих нас. Зависи од тога колико смо посвећени послу који обављамо, колико смо поштени, савесни и колегијални, колико поштујемо себе и друге. Не треба никад да заборавимо да је циљ Човек, а не материјално добро.“

Повереништво за етику "Србија Воза" а.д. вас позива на предавање уваженог академика Владете Јеротића на тему:

"Етика и морал"

које ће се одржати уторак, 12. априла 2016. године, у 16 часова, у Великој сали Железница Србије.

Улаз слободан. Добродошли!

Захваљујући се Академику Јеротићу, Славица Анић, повереник за етику је нагласила да данас у Србији не постоји бољи пример етичнијег и моралнијег човека и да смо сви били привилеговани његовим присуством. Његово предавање о Етици и моралу и вредности које живи су најбољи темељ. Људи су жељни топле, поучне речи, које воде и надањују и то смо могли осетити на предавању.

Једноставне, али дубоке и животно корисне речи о животу, браку, послу, трагању за собом, за истином, Богом, љубави, потреба да човек најпре промени себе да би мењао друге и свет који га окружује, дијалог као услов међусобог разумевања и напретка... и још много мудрих речи и мисли изрекао је Владета Јеротић, дружећи се два сата са железничарима.

Аутор: Славица Анић